

Vai trò của văn hóa, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị ở Thành phố Hà Nội hiện nay

Ngày nhận bài: 03/12/2025 | Ngày phản biện: 00/00/0000 | Ngày xuất bản: 12/01/2026

Tác giả: Nhân Mai Anh (Lớp Cao học Quản lý hoạt động tư tưởng - văn hoá K29.2, Học viện Báo chí và Tuyên truyền)

Tóm tắt: Phát huy vai trò của văn hóa, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị ở Thành phố Hà Nội hiện nay có ý nghĩa quan trọng trong việc nâng cao nhận thức chính trị, củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, tạo sự đồng thuận xã hội và góp phần xây dựng Thủ đô văn minh, hiện đại. Cùng với những kết quả đạt được, hoạt động văn hóa, văn nghệ phục vụ tuyên truyền chính trị vẫn còn một số hạn chế: nội dung và hình thức tuyên truyền chưa phong phú, hiệu quả tác động chưa đồng đều, sự phối hợp giữa các lực lượng chưa chặt chẽ, nguồn lực đầu tư còn hạn chế. Bài viết tập trung phân tích thực trạng vai trò của văn hóa, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị ở Thành phố Hà Nội, làm rõ những kết quả đạt được, những tồn tại và nguyên nhân, đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động văn hóa, văn nghệ trong công tác tuyên truyền chính trị, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn mới.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh đẩy mạnh xây dựng và chỉnh đốn Đảng, phát triển kinh tế - xã hội và thực hiện sắp xếp đơn vị hành chính theo nghị quyết của Trung ương, công tác tuyên truyền chính trị ở Thành phố Hà Nội đứng trước yêu cầu đổi mới mạnh mẽ về nội dung và phương thức. Là trung tâm chính trị - hành chính, kinh tế và văn hóa của cả nước, Hà Nội có đặc điểm dân cư đa dạng, trình độ dân trí cao và chịu tác động sâu sắc của quá trình hội nhập, chuyển đổi số, đòi hỏi việc truyền tải chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước phải linh hoạt, thuyết phục và phù hợp với nhu cầu tiếp nhận của xã hội đô thị.

Những năm qua, Thành phố Hà Nội đã chú trọng phát huy vai trò của văn hóa, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị, góp phần nâng cao nhận thức, củng cố niềm tin, thúc đẩy hành động và tăng cường sự gắn kết giữa Đảng, chính quyền với nhân dân. Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy hiệu quả tác động chưa đồng đều, nội dung và hình thức còn chậm đổi mới, nguồn lực đầu tư chưa tương xứng với yêu cầu nhiệm vụ. Trong khi đó, văn hóa được Cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng xác định là “nền tảng tinh thần của xã hội, là mục tiêu, động lực và nguồn lực nội sinh quan trọng cho phát triển bền vững đất nước”⁽¹⁾, là lĩnh vực có vai trò đặc biệt trong xây dựng đời sống tinh thần, góp phần định hướng giá trị và bồi dưỡng nhân cách con người, được nhấn mạnh trong Nghị quyết số 23-NQ/TW của Bộ Chính trị (2008) và Kết luận số 84-KL/TW (2024) về “tiếp tục xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật trong thời kỳ mới”⁽²⁾. Vì vậy, nghiên cứu vai trò của văn hóa, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị ở Thành phố Hà Nội hiện nay có ý nghĩa cấp thiết cả về lý luận và thực tiễn.

Bài viết sử dụng phương pháp phân tích và tổng hợp, nghiên cứu tài liệu và điều tra xã hội học, tập trung nghiên cứu vai trò của văn hoá, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị ở Thành phố Hà Nội tại 2 phường Hà Đông và Yên Nghĩa trong giai đoạn 2021 - 2025. Trong đó, mẫu khảo sát gồm 350 phiếu điều tra được chọn theo phương pháp ngẫu nhiên với công cụ thu thập dữ liệu là bảng hỏi (phiếu khảo sát), đảm bảo tính đại diện cho hai địa bàn nghiên cứu.

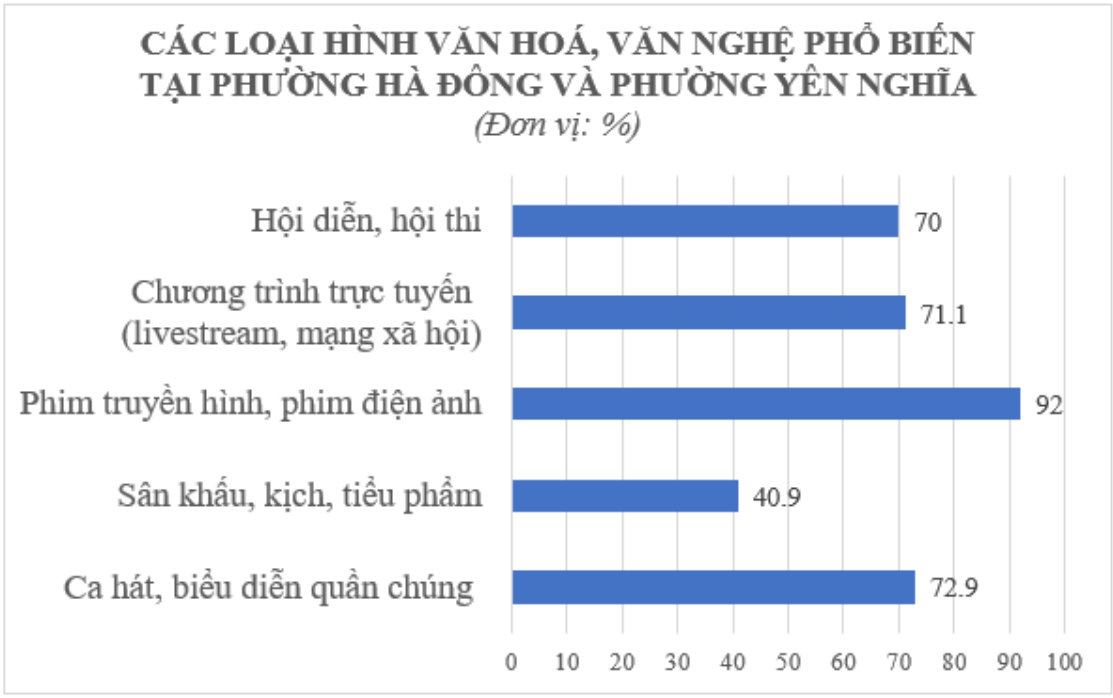
2. Thực trạng vai trò của văn hoá, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị ở Thành phố Hà Nội hiện nay

Giai đoạn 2021 - 2025, với sự quan tâm chỉ đạo của Thành ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân Thành phố Hà Nội cùng hệ thống tuyên giáo các cấp, hoạt động văn hóa, văn nghệ gắn với tuyên truyền chính trị được triển khai đồng bộ, góp phần quan trọng vào việc củng cố lòng tin của nhân dân đối với Đảng và Nhà nước, duy trì ổn định chính trị, tạo môi trường thuận lợi cho phát triển kinh tế - xã hội.

2.1. Ưu điểm

Thứ nhất, văn hóa, văn nghệ góp phần nâng cao nhận thức chính trị, tư tưởng cho cán bộ và nhân dân.

Hoạt động văn hóa, văn nghệ tại Hà Nội đã được lồng ghép nhất quán vào chương trình tuyên truyền về xây dựng Đảng, phát triển Thủ đô, giáo dục truyền thống, đạo đức, lối sống. Các sự kiện chính trị trọng đại của đất nước và thành phố như: Kỷ niệm ngày thành lập Đảng, ngày Quốc khánh, ngày Giải phóng Thủ đô, các kỳ đại hội Đảng bộ thành phố, các đợt bầu cử... đều được tổ chức gắn với các chương trình biểu diễn nghệ thuật, triển lãm, hội diễn văn nghệ quần chúng, cuộc vận động sáng tác về đề tài chính trị - xã hội... Thông qua đó, nội dung tuyên truyền được truyền tải bằng hình tượng nghệ thuật giàu tính cảm xúc, tạo hiệu ứng tiếp nhận tích cực trong công chúng, khắc phục phần nào hạn chế của tuyên truyền lý luận thuần túy. Theo khảo sát của tác giả vào tháng 9/2025 tại 2 phường Hà Đông và Yên Nghĩa, với 350 phiếu điều tra được phát ngẫu nhiên theo hình thức bảng hỏi, phiếu khảo sát, các loại hình văn hóa, văn nghệ phổ biến được nhân dân đặc biệt quan tâm gồm: Phim truyền hình, phim điện ảnh (92%); ca hát, biểu diễn quần chúng (72,9%); chương trình trực tuyến (livestream, mạng xã hội) (71,1%); hội diễn, hội thi (70%); sân khấu, kịch, tiểu phẩm (40,9%).

Điều tra xã hội học do tác giả thực hiện tại phường Hà Đông và phường Yên Nghĩa (Hà Nội) vào tháng 9/2025 với 350 mẫu theo phương pháp chọn mẫu ngẫu nhiên.

Tại nhiều phường, xã, hình thức tuyên truyền trực quan bằng tranh cổ động, pa-nô, áp-phích, màn hình LED công cộng, triển lãm ảnh chuyên đề... đã trở thành kênh phổ biến thông tin chính trị nhanh chóng và hiệu quả. Đồng thời, các chương trình biểu

diễn sân khấu hóa các vấn đề xã hội, trình diễn ca múa nhạc gắn với chủ đề lịch sử - cách mạng, chiếu phim lưu động tuyên truyền pháp luật, bảo vệ môi trường, xây dựng nếp sống văn minh đô thị... đã giúp người dân tiếp cận thông tin chính trị theo cách dễ hiểu, dễ nhớ. Kết quả khảo sát 350 phiếu điều tra tại phường Hà Đông và phường Yên Nghĩa vào tháng 9 năm 2025, khi được hỏi "Anh/chị cho rằng văn hóa, văn nghệ tác động đến nhận thức chính trị - xã hội của mình như thế nào?", hơn 78% người được hỏi đánh giá "tác động rất lớn" hoặc "khá lớn", 18% cho rằng "mức độ trung bình", chỉ 3,8% đánh giá "ít" hoặc "hầu như không có tác động". Những con số này khẳng định văn hóa, văn nghệ không chỉ giữ vai trò giải trí đơn thuần mà còn đóng vai trò quan trọng trong nâng cao nhận thức chính trị, tư tưởng cho quần chúng nhân dân.

Thứ hai, văn hóa, văn nghệ góp phần khơi dậy niềm tin và thái độ đúng đắn cho cán bộ và nhân dân thành phố Hà Nội.

Niềm tin không chỉ được hình thành từ nhận thức mà còn từ cảm xúc và trải nghiệm. Các chương trình nghệ thuật mang nội dung lịch sử được tổ chức tại Hà Nội như: Còn mãi với thời gian (26/7/2025) do Báo Cựu chiến binh Việt Nam phối hợp Công ty Truyền thông Quốc tế C.I.C và các đối tác tổ chức; Hà Nội - Từ mùa thu lịch sử năm 1945 (15/8/2025) nằm trong chuỗi hoạt động kỷ niệm 80 năm Cách mạng Tháng Tám do Thành ủy - Hội đồng nhân dân - Ủy ban nhân dân - Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Thành phố Hà Nội chỉ đạo nội dung, Sở Văn hóa và Thể thao Thành phố Hà Nội tổ chức thực hiện; Hòa nhạc "Tự hào là người Việt Nam" (17/8/2025) do Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương chủ trì, phối hợp Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Ủy ban nhân dân Thành phố Hà Nội, Đài Truyền hình Việt Nam, Công ty cổ phần Netmedia tổ chức; Triển lãm 80 năm Hành trình Độc lập - Tự do - Hạnh phúc (28/8/2025 - 05/9/2025) do Chính phủ Việt Nam chủ trì tổ chức... hay các tác phẩm văn học - nghệ thuật về truyền thống đấu tranh cách mạng, về Chủ tịch Hồ Chí Minh, về sự hy sinh của các anh hùng liệt sĩ: Như có Bác trong ngày vui đại thắng (1975 - Phạm Tuyên), Búp sen xanh (1982 - Sơn Tùng), Mưa đỏ (2016 - Chu Lai)... đã góp phần khơi dậy lòng tự hào dân tộc, củng cố sự gắn bó của người dân với Đảng, với chế độ. Mỗi dịp tổ chức chương trình nghệ thuật kỷ niệm các ngày lễ lớn, không khí xã hội trở nên sôi nổi, trang trọng; người dân chủ động tham gia các hoạt động chính trị - xã hội với tinh thần tích cực và tự giác hơn.

Niềm tin chính trị cũng được củng cố thông qua việc tổ chức các hoạt động văn hóa - văn nghệ gắn với thực tiễn đời sống địa phương. Người dân không chỉ “nghe” tuyên truyền mà còn “thấy” hình ảnh về sự đổi thay của Thủ đô qua các triển lãm ảnh, phóng sự nghệ thuật, lễ hội văn hóa, không gian sáng tạo cộng đồng: Triển lãm “Hà Nội trong tôi” (2024), Phóng sự “Hà Nội trong những sáng tác nghệ thuật”, Lễ hội Văn hoá Thế giới tại Hà Nội (2025)... Trong thực tiễn, sự tham gia của người dân vào các sự kiện ở cơ sở càng thể hiện niềm tin chính trị rõ nét. Điển hình là trong quá trình triển khai phương án sắp xếp đơn vị hành chính mới và phương án tên gọi đơn vị hành chính mới, 97,39% cử tri đại diện hộ gia đình tại quận Hà Đông (cũ) đồng ý với phương án sắp xếp đơn vị hành chính cấp xã; 97,52% cử tri đại diện hộ gia đình tham gia đồng ý với tên gọi đơn vị hành chính mới⁽³⁾. Đây là kết quả quan trọng, phản ánh mức độ tin cậy của Nhân dân đối với chủ trương của Đảng và chính quyền cơ sở, trong đó có đóng góp đáng kể của hoạt động tuyên truyền thông qua văn hóa, văn nghệ.

Thứ ba, văn hóa, văn nghệ góp phần cổ vũ hành động chính trị tự giác và tích cực cho cán bộ và nhân dân thành phố Hà Nội.

Cùng với nhận thức và niềm tin, văn hóa, văn nghệ ở Hà Nội còn đóng vai trò điều chỉnh và định hướng hành vi chính trị của người dân. Các tác phẩm nghệ thuật phê phán tiêu cực, cổ vũ lối sống đẹp, đề cao trách nhiệm xã hội góp phần định hướng hành vi công dân theo chuẩn mực văn minh, kỷ cương. Phong trào “Xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh” được triển khai bằng nhiều hình thức nghệ thuật như tiểu phẩm, sân khấu, ca nhạc, tranh cổ động, video tuyên truyền... tạo ảnh hưởng tích cực đến ý thức chấp hành pháp luật, giữ gìn trật tự đô thị và văn hóa Thủ đô. Tỷ lệ người dân tham gia bầu cử, tỷ lệ gia đình văn hoá, tổ dân phố văn hoá luôn ở mức cao. Đại hội đại biểu Đảng bộ lần thứ nhất, nhiệm kỳ 2025 - 2030, phường Hà Đông có 94% hộ gia đình đạt danh hiệu “Gia đình văn hoá”, 91,8% tổ dân phố đạt danh hiệu “Tổ dân phố văn hoá”⁽⁴⁾, phản ánh văn hoá, văn nghệ không chỉ là phương thức giải trí mà còn tham gia trực tiếp vào việc “uốn nắn” hành vi, giúp hình thành thái độ chính trị đúng đắn trong thực tiễn. Các phong trào thi đua yêu nước, hoạt động đền ơn đáp nghĩa, hiến máu nhân đạo, bảo vệ môi trường, xây dựng đô thị xanh... đều có sự đồng hành của các chương trình nghệ thuật quy mô lớn và hoạt động văn nghệ cộng đồng. Khi hành động chính trị được khơi dậy bằng cảm hứng nghệ thuật, người dân dễ tham gia

hơn, nhiệt tình hơn và bền bỉ hơn.

Thứ tư, văn hóa, văn nghệ góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch.

Văn hóa, văn nghệ còn giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Trong bối cảnh không gian mạng và truyền thông số phát triển mạnh, các quan điểm lệch lạc, xuyên tạc lịch sử, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng, cổ súy lối sống thực dụng, chủ nghĩa cá nhân được lan truyền ngày càng tinh vi mà văn hóa, văn nghệ chính là “tuyến phòng thủ mềm” nhưng có sức bền bỉ và hiệu quả lâu dài. Các tác phẩm sân khấu hóa lịch sử, phim truyện, ca khúc cách mạng, chương trình nghệ thuật chính luận tại Hà Nội: Vở diễn “Lửa cháy Phiên Ngung” (Nhà hát Sân khấu truyền thống Quốc gia Việt Nam), kịch hát dân ca “Chìm trong vòng xoáy” (Trung tâm Nghệ thuật truyền thống Nghệ An); phim điện ảnh “Mưa đỏ” (Đạo diễn Đặng Thái Huyền), phim điện ảnh “Đào, phở và piano” (Đạo diễn Phi Tiên Sơn); ca khúc “Còn gì đẹp hơn” (Nguyễn Hùng)..., góp phần quan trọng vào việc lan tỏa thông tin chính thống, củng cố niềm tin chính trị và hình thành “sức đề kháng tư tưởng” trong Nhân dân. Nhiều tác phẩm đã phản ánh và phê phán các quan điểm lệch lạc, nội dung xuyên tạc cùng những biểu hiện lệch chuẩn trong đời sống xã hội, qua đó góp phần đấu tranh gián tiếp với các luận điệu sai trái, thù địch và bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Trong năm 2024, giai đoạn phường Hà Đông và phường Yên Nghĩa thuộc địa bàn quận Hà Đông, quận đã đăng tải: 3.500 tin, bài, ảnh, video clip ca ngợi quê hương, đất nước, mô hình sáng tạo không gian văn hoá cộng đồng, các loại hình văn hoá, nghệ thuật quần chúng, tấm gương điển hình tiên tiến trên các trang mạng xã hội do quận quản lý: facebook Quận Hà Đông, Ban Tuyên giáo Hà Đông, Văn hóa - Thông tin & Thể thao Hà Đông... thu hút 6 triệu lượt tiếp cận, gần 900.000 lượt tương tác, hơn 37.000 lượt chia sẻ và 45.000 bình luận...⁽⁵⁾. Vai trò này hoàn toàn phù hợp với tinh thần của Nghị quyết số 35-NQ/TW (2018) của Bộ Chính trị về “Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”, trong đó nhấn mạnh nhiệm vụ phát huy sức mạnh của văn hóa và văn học, nghệ thuật như một mặt trận tư tưởng đặc thù.

Thứ năm, văn hóa, văn nghệ góp phần đấu tranh chống các hiện tượng tiêu cực, bài trừ hủ tục lạc hậu trong xã hội

Không chỉ bảo vệ nền tảng tư tưởng, văn hóa, văn nghệ còn góp phần đấu tranh chống các hiện tượng tiêu cực, bài trừ hủ tục lạc hậu và khắc phục những hạn chế của con người Việt Nam. Thông qua các tác phẩm phê phán thói vô cảm, lối sống thực dụng, tệ nạn xã hội, mê tín dị đoan, bạo lực gia đình, vi phạm chuẩn mực đạo đức và pháp luật như: Tiểu thuyết "Số đỏ" (xuất bản năm 1936 của tác giả Vũ Trọng Phụng), vở kịch "Điện thoại di động" của Nhà hát Kịch Hà Nội (tác giả Nguyễn Quang Lập, đạo diễn Hoàng Dũng, ra mắt lần đầu năm 2005), "Ai là thủ phạm" của Nhà hát Tuổi trẻ (tác giả Lưu Quang Vũ, đạo diễn Chí Trung) biểu diễn lần đầu năm 2018 tại Nhà hát Lớn Hà Nội..., văn nghệ đã thực hiện chức năng "tự điều chỉnh xã hội" bằng con đường thẩm mỹ. Các hoạt động sân khấu hóa tuyên truyền pháp luật, triển lãm chuyên đề, chương trình nghệ thuật cộng đồng tại Hà Nội đã trực tiếp góp phần nâng cao nhận thức đạo đức và ý thức pháp luật của người dân. Điều này phù hợp với tinh thần của Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2030 (ban hành kèm theo Quyết định số 1909/QĐ-TTg ngày 12/11/2021) của Thủ tướng Chính phủ, trong đó khẳng định nhiệm vụ xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện về đạo đức, trí tuệ, thẩm mỹ và trách nhiệm xã hội, lấy văn hóa làm trụ cột để loại bỏ các thói quen lạc hậu và chuẩn hóa hành vi công dân trong xã hội hiện đại⁽⁶⁾.

2.2. Hạn chế

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, thực trạng hoạt động văn hóa, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị ở Thành phố Hà Nội hiện nay vẫn còn hạn chế nhất định.

Thứ nhất, nội dung và hình thức tuyên truyền chính trị bằng văn hóa, văn nghệ chưa đáp ứng yêu cầu của công chúng.

Một số nội dung tuyên truyền: thuyết minh, hội nghị, hội thảo, tọa đàm, tổng kết còn mang nặng tính chính trị... chưa thực sự phù hợp với từng nhóm đối tượng cụ thể, đặc biệt là giới trẻ; cách thể hiện còn dàn trải, thiếu trọng tâm: cùng một sự kiện nhưng lồng ghép quá nhiều nội dung: tuyên truyền chính sách, vận động phong trào, giáo dục truyền thống, thi đua khen thưởng, biểu dương điển hình...; hình thức tổ chức ở không ít nơi còn mang tính phong trào, thiếu chiều sâu nghệ thuật. Văn kiện Đại hội

XIII của Đảng chỉ rõ: “Vai trò của văn học, nghệ thuật trong công tác tư tưởng chưa được phát huy đầy đủ”⁽⁷⁾. Trong khi đó, yêu cầu của công chúng ngày càng nâng lên, nhất là trong môi trường truyền thông số, đòi hỏi sản phẩm văn hóa phải hấp dẫn, sinh động và có chiều sâu.

Thứ hai, công tác lãnh đạo, quản lý và đảm bảo nguồn lực cho văn hóa, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị còn hạn chế.

Về phương thức lãnh đạo, công tác quản lý văn hóa, văn nghệ ở Hà Nội đã có chuyển biến nhưng vẫn chưa theo kịp tốc độ phát triển của đời sống xã hội và công nghệ truyền thông. Sự phối hợp giữa một số đơn vị từ thành phố đến cơ sở có lúc chưa đồng bộ, ảnh hưởng đến hiệu quả thực hiện hoạt động; cơ chế khuyến khích sáng tạo đối với đội ngũ văn nghệ sĩ chưa được phát huy đầy đủ trong thực tiễn, nguồn lực đầu tư cho cơ sở văn hóa ở một số khu vực còn hạn chế: như tại phường La Khê (cũ) nay thuộc phường Hà Đông có 3 tổ dân phố được thành lập từ năm 2016 chưa có nhà văn hoá⁽⁸⁾. Thực tiễn chứng minh, nơi nào cấp ủy và người đứng đầu quan tâm sâu sắc đến văn hóa, văn nghệ thì nơi đó hiệu quả tuyên truyền chính trị được nâng lên rõ rệt; ngược lại, nơi nào thiếu sự chỉ đạo thống nhất thì hoạt động văn hóa, văn nghệ dễ mang tính hình thức và kém lan tỏa.

Thứ ba, mức độ tiếp cận và sử dụng các thiết chế văn hóa chưa đồng đều.

Một vấn đề khác là sự chênh lệch về điều kiện thụ hưởng văn hóa giữa các khu vực trong thành phố. Dù Hà Nội là trung tâm văn hóa lớn, nhưng mức độ tiếp cận hoạt động văn hóa, nghệ thuật giữa khu vực nội thành và ngoại thành, giữa trung tâm và vùng ven vẫn có khác biệt. Tại các huyện ngoại thành (cũ): Ba Vì, Thạch Thất, Ứng Hòa, Mỹ Đức, Thanh Oai... vẫn còn thiếu nhà văn hóa hoặc nhà văn hóa đã xuống cấp, thiếu trang thiết bị, dẫn đến hoạt động thiếu hiệu quả, chưa thu hút được quần chúng nhân dân⁽⁹⁾. Ở một số địa bàn, hoạt động của nhà văn hóa, nhà sinh hoạt cộng đồng, thiết chế văn hoá chưa phát huy tiềm năng, còn bị bỏ hoang, lãng phí: Đài Phát thanh truyền hình tỉnh Hà Tây cũ (32 Tô Hiệu), Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Tây (số 5 Nguyễn Trãi)...⁽¹⁰⁾.

3. Giải pháp phát huy vai trò của văn hoá, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị ở Thành phố Hà Nội hiện nay

Thời gian tới, để phát huy vai trò của văn hoá, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị, cấp uỷ, chính quyền ở Thành phố Hà Nội cần chú trọng một số nội dung sau:

Một là, nâng cao nhận thức của cấp uỷ, chính quyền về vai trò của văn hóa, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị cho cán bộ, Nhân dân Thành phố Hà Nội. Lãnh đạo các cấp phải nhìn nhận văn nghệ không đơn thuần là hoạt động giải trí hay phong trào, mà là phương thức đặc biệt quan trọng để tuyên truyền đường lối, định hướng dư luận và tạo đồng thuận xã hội. Các nghị quyết, chương trình công tác của địa phương cần bổ sung nội dung lãnh đạo, chỉ đạo phát triển văn hóa, văn nghệ như một nhiệm vụ trọng tâm trong công tác tư tưởng. Việc quán triệt sâu rộng những văn bản quan trọng như Kết luận số 84-KL/TW (2024) về phát triển văn học nghệ thuật; Nghị quyết số 33-NQ/TW (2014) về xây dựng và phát triển văn hóa con người Việt Nam; hay Chương trình 06-CTr/TU của Thành ủy Hà Nội về phát triển văn hóa giai đoạn 2021 - 2025 sẽ giúp đội ngũ cán bộ nắm chắc yêu cầu, nhiệm vụ và tạo động lực để triển khai hiệu quả.

Hai là, phát huy vai trò tham mưu, hướng dẫn, chỉ đạo của Ban Tuyên giáo và Dân vận Thành ủy (cấp thành phố), Ban Xây dựng Đảng (cấp phường) về nâng cao vai trò của văn hóa, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị cho cán bộ, nhân dân Thành phố Hà Nội. Hoạt động tham mưu tập trung vào việc dự báo tình hình tư tưởng, định hướng đề tài, chủ đề và ưu tiên nhiệm vụ theo các văn bản chỉ đạo của Trung ương và Thành ủy. Công tác hướng dẫn nghiệp vụ được triển khai bằng hệ thống tiêu chí nội dung, quy trình tổ chức và chuẩn đánh giá, giúp cơ sở chủ động xây dựng sản phẩm nghệ thuật bám sát nhiệm vụ chính trị, phù hợp từng nhóm công chúng. Việc chỉ đạo được thể hiện qua phân công rõ trách nhiệm liên ngành, kiểm tra định kỳ và sơ kết-tổng kết chuyên đề; qua đó kịp thời chấn chỉnh xu hướng hình thức, dàn trải, nâng cao tính sáng tạo và hiệu quả truyền thông.

Ba là, tăng cường phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị trong phát huy vai trò của văn hóa, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị cho cán bộ, nhân dân Thành phố Hà Nội. Việc phối hợp được thực hiện trên cơ sở phân công rõ vai trò giữa Ban Tuyên giáo và Dân vận Thành ủy, Sở Văn hóa và Thể thao, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội, cùng hệ thống trung tâm văn hóa - thông tin cơ sở; trong đó thống nhất từ

khâu định hướng nội dung, xây dựng kế hoạch, tổ chức thực hiện đến kiểm tra, đánh giá. Phối hợp hiệu quả còn giúp huy động nguồn lực xã hội, mở rộng kênh truyền thông, nâng chất lượng sản phẩm nghệ thuật và kịp thời điều chỉnh những lệch chuẩn phát sinh trong quá trình tổ chức, qua đó củng cố nền tảng tư tưởng và tăng cường đồng thuận xã hội.

Bốn là, sử dụng linh hoạt, đa dạng và tổng hợp các loại hình văn hóa, văn nghệ trong tuyên truyền chính trị cho cán bộ, đảng viên và nhân dân Thành phố Hà Nội. Việc tích hợp đồng thời các loại hình như biểu diễn sân khấu truyền thống - hiện đại, âm nhạc, điện ảnh, mỹ thuật, triển lãm, hoạt động không gian công cộng, sản phẩm số và tương tác trực tuyến giúp thông điệp chính trị “đa kênh hóa”, tăng khả năng tiếp cận và ghi nhớ. Tại phường Hà Đông và phường Yên Nghĩa, việc kết hợp biểu diễn trực tiếp với nền tảng số (livestream, clip ngắn, triển lãm số) giúp mở rộng độ phủ, đặc biệt với nhóm trẻ; đồng thời duy trì hình thức truyền thống để bảo đảm chiều sâu giáo dục với nhóm trung niên, cao tuổi. Các chương trình chuyên đề gắn nhiệm vụ chính trị (xây dựng văn minh đô thị, cải cách hành chính, bảo vệ môi trường) được biến đổi thành kịch ngắn, ca khúc, phim tài liệu ngắn, tranh cổ động đã cải thiện rõ mức độ tiếp nhận và tham gia cộng đồng; qua đó chứng tỏ hiệu quả của tiếp cận đa hình thức trong củng cố nhận thức, nuôi dưỡng niềm tin và thúc đẩy hành động xã hội.

Năm là, phát huy vai trò của đội ngũ văn nghệ sĩ trong tổ chức hoạt động văn hóa, văn nghệ. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Văn hóa, nghệ thuật là một mặt trận; anh chị em là chiến sĩ trên mặt trận ấy”⁽¹¹⁾. Vì vậy, phải có cơ chế đặt hàng tác phẩm gắn nhiệm vụ chính trị của Thủ đô; bảo đảm đào tạo, bồi dưỡng lý luận - thẩm mỹ; mở rộng đi thực tế cơ sở để tác phẩm bám đời sống; có môi trường sáng tạo thông thoáng đi kèm chuẩn mực nghề nghiệp. Chính sách khuyến khích sáng tác, tôn vinh danh hiệu, hỗ trợ sản xuất và phổ biến tác phẩm giúp “kéo” tư tưởng vào hình tượng nghệ thuật, qua đó nâng mức tiếp nhận, củng cố niềm tin và thúc đẩy hành động xã hội. Đồng thời, cơ chế phối hợp giữa cơ quan tuyên giáo - văn hóa với hội nghề nghiệp bảo đảm định hướng nội dung, chuẩn hóa chất lượng và rút kinh nghiệm kịp thời, làm nền cho sự phát triển bền vững của lực lượng văn nghệ sĩ Thủ đô.

Sáu là, đẩy mạnh ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) và chuyển đổi số trong hoạt động văn hóa, văn nghệ phục vụ tuyên truyền chính trị. Nội dung số hóa gồm số hóa tư liệu, tác

phẩm, không gian trưng bày; xây dựng thư viện số, bảo tàng số và nền tảng phân phối nội dung chính thống để tiếp cận công chúng đa kênh. AI được sử dụng để cá nhân hóa thông điệp theo nhóm đối tượng, phân tích dữ liệu hành vi tiếp nhận nhằm tối ưu nội dung - thời điểm - kênh phát hành; ứng dụng nhận diện xu hướng giúp định hướng đề tài sáng tác và cảnh báo sớm thông tin sai lệch. Việc triển khai bám sát các văn bản như Nghị quyết số 52-NQ/TW (2019) về Cách mạng công nghiệp 4.0, Quyết định số 749/QĐ-TTg (2020) về Chương trình chuyển đổi số quốc gia và Chỉ thị số 01/CT-TTg (2020) về thúc đẩy chuyển đổi số. Tại Hà Nội, hạ tầng số được ưu tiên đầu tư, tỷ lệ người dân sử dụng Internet và nền tảng mạng xã hội ở mức cao tạo điều kiện thuận lợi để lan tỏa sản phẩm văn hóa chính trị dạng video ngắn, podcast, triển lãm số và livestream nghệ thuật. Đồng thời, cơ chế bảo đảm an toàn thông tin, bản quyền số và chuẩn nội dung chính trị được tăng cường, qua đó nâng hiệu quả tiếp nhận, củng cố niềm tin và hình thành môi trường văn hóa số lành mạnh.

Bảy là, tăng cường đảm bảo nguồn kinh phí, trang thiết bị và vật tư cho văn hóa, văn nghệ. Nguồn lực tài chính cần được bố trí ổn định trong dự toán ngân sách hằng năm. Ưu tiên đầu tư đồng bộ hệ thống thiết chế văn hóa cơ sở như nhà văn hóa phường, trung tâm văn hóa - thể thao, không gian biểu diễn cộng đồng; nâng cấp âm thanh, ánh sáng, sân khấu lưu động và trang thiết bị sản xuất nội dung số. Cơ chế xã hội hóa được triển khai có trọng điểm để huy động doanh nghiệp đồng hành trong dàn dựng chương trình, sản xuất tác phẩm và tổ chức sự kiện, bảo đảm minh bạch tài chính và hiệu quả đầu tư. Việc chuẩn hóa định mức chi, công khai quyết toán và gắn đầu tư với chỉ số hiệu quả truyền thông giúp tối ưu hóa nguồn lực, nâng năng lực tổ chức, mở rộng độ phủ công chúng và gia tăng hiệu quả tác động xã hội của văn hóa, văn nghệ.

Tám là, thường xuyên tổ chức tổng kết, rút kinh nghiệm cho các hoạt động văn hóa, văn nghệ. Nội dung tổng kết tập trung vào mức độ hoàn thành mục tiêu chính trị, chất lượng nghệ thuật, độ phủ truyền thông và phản hồi công chúng; đồng thời chỉ ra nguyên nhân của các hạn chế để điều chỉnh kịp thời. Thực tiễn tại phường Hà Đông và phường Yên Nghĩa cho thấy việc duy trì sơ kết theo quý và tổng kết theo năm giúp phát hiện sớm tình trạng trùng lặp đề tài, dàn trải nguồn lực và lệch chuẩn nội dung; qua đó chấn chỉnh quy trình, chuẩn hóa tiêu chí và nhân rộng mô hình hiệu quả. Cơ chế báo cáo điện tử và cơ sở dữ liệu tổng hợp được áp dụng để theo dõi chỉ số tiếp cận, tương tác và mức độ ghi nhớ thông điệp, tạo căn cứ khoa học cho điều hành. Mời

chuyên gia, văn nghệ sĩ và đại diện cộng đồng tham gia đánh giá đa chiều giúp nâng cao tính khách quan, thúc đẩy đổi mới sáng tạo và bảo đảm sản phẩm văn hóa, văn nghệ bám sát nhiệm vụ chính trị, phù hợp công chúng và gia tăng hiệu quả tác động xã hội.

4. Kết luận

Kết quả nghiên cứu khẳng định văn hóa, văn nghệ giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong tuyên truyền chính trị với khả năng tác động sâu sắc vào nhận thức, tình cảm và cổ vũ hành động đúng đắn, tự giác. Thực tiễn tại Hà Nội cho thấy, khi được lãnh đạo, tổ chức và định hướng, hoạt động văn hóa, văn nghệ có hiệu quả rõ rệt trong lan tỏa chủ trương, đường lối của Đảng, xây dựng hệ giá trị, bồi dưỡng phẩm chất chính trị và nâng cao đời sống tinh thần của nhân dân. Những phát hiện này góp phần bổ sung luận cứ khoa học về tác động của văn hóa, văn nghệ trong công tác tư tưởng, đồng thời khẳng định giá trị thực tiễn trong hoạch định chính sách văn hóa và quản lý hoạt động tuyên truyền ở các đô thị lớn. Trên cơ sở đó, nghiên cứu kiến nghị tiếp tục đổi mới nội dung và phương thức tuyên truyền, đẩy mạnh chuyển đổi số, phát huy vai trò đội ngũ văn nghệ sĩ và bảo đảm nguồn lực cho văn hóa, văn nghệ; đồng thời mở ra hướng nghiên cứu tiếp theo về đánh giá tác động của truyền thông số đối với hiệu quả tuyên truyền chính trị./.

Tài liệu tham khảo

- (1) Nguyễn Phú Trọng (2024), Xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật. Hà Nội. tr.59.
- (2) Kết luận số 84-KL/TW (2024) của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 23-NQ/TW của Bộ Chính trị khóa X về “tiếp tục xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật trong thời kỳ mới”. Bộ Chính trị.
- (3) Báo Lao Động. (2025). Nhiều quận, huyện tại Hà Nội công bố tỉ lệ người dân đồng thuận phương án sắp xếp. Truy cập ngày 05/12/2025, từ <https://laodong.vn/thoi-su/nhieu-quan-huyen-tai-ha-noi-cong-bo-ti-le-nguoi-dan-dong-thuan-phuong-an-sap-xep-1494973.lido>.
- (4) Trang thông tin điện tử Đảng bộ Thành phố Hà Nội. (2025). Đại hội đại biểu Đảng bộ phường Hà Đông lần thứ nhất, nhiệm kỳ 2025-2030 thành công tốt đẹp. Truy cập ngày 05/12/2025, từ <https://thanhuynhanoi.vn/tin-tuc/phuong-ha-dong/dai-hoi-dai-bieu-dang-bo-phuong-ha-dong-lan-thu-nhat-nhiem-ky-20252030-thanh-cong-tot-dep-50024997.html>.
- (5) Báo cáo số 307-BC/BTGQU (2024) Báo cáo kết quả thực hiện công tác Văn hoá - văn nghệ năm 2024. Ban Tuyên giáo, Quận uỷ Hà Đông, tr.4, tr.14.

- (6) Quyết định số 1909/QĐ-TTg (2021) Về việc phê duyệt Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2030. Thủ tướng Chính phủ.
- (7) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, tr.172.
- (8) Kinh tế & Đô thị. (2024). Cử tri Hà Đông kiến nghị nhiều nội dung liên quan đến quản lý đô thị. Truy cập ngày 05/12/2025, từ <https://kinhtedothi.vn/cu-tri-ha-dong-kien-nghi-nhieu-noi-dung-lien-quan-den-quan-ly-do-thi>.
- (9) Báo Nhân dân. (2024). Nâng cao hiệu quả hoạt động các thiết chế văn hóa nông thôn. Truy cập ngày 11/12/2025, từ <https://nhandan.vn/nang-cao-hieu-qua-hoat-dong-cac-thiet-che-van-hoa-nong-thon-post800532.html>
- (10) Báo xây dựng. (2025). Loạt trụ sở bỏ hoang trên đất vàng quận Hà Đông sẽ được xử lý ra sao?. Truy cập ngày 05/12/2025, từ <https://baoxaydung.vn/loat-tru-so-bo-hoang-tren-dat-vang-quan-ha-dong-se-duoc-xu-ly-ra-sao-192250412182009009.htm>.
- (11) Hồ Chí Minh (2011). Toàn tập, tập 7. Hà Nội: Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, tr.246.